

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

21 червня 2024 року

Київ

№ 71

Про затвердження Положення про визначення методики оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика та внесення змін до Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56, 61 Закону України “Про Національний банк України”, статті 21 Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, статей 37, 114 Закону України “Про страхування”, з метою встановлення вимог до оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити:

1) Положення про визначення методики оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика, що додається;

2) зміни до Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201, що додаються.

2. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома страховиків інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності через 30 днів з дня її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Положення про визначення методики оцінки активів і зобов'язань
для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, “Про страхування” (далі – Закон про страхування), інших законодавчих актів України з питань регулювання діяльності небанківських фінансових установ з метою забезпечення реалізації вимог щодо оцінки активів і зобов'язань страховика, крім оцінки технічних резервів, для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика для забезпечення дотримання ним платоспроможності.

2. Терміни та скорочення, що використовуються в цьому Положенні, вживаються в таких значеннях:

1) вартість для розрахунку регулятивного капіталу – оцінена в грошовій формі цінність активу, яка була б отримана за продаж активу чи сплачена за передавання зобов'язання у результаті звичайної операції між незалежними учасниками ринку на дату оцінки з урахуванням вимог цього Положення;

2) звіт суб'єкта оціночної діяльності (далі – звіт СОД) – звіт суб'єкта оціночної діяльності про оцінку майна або звіт суб'єкта оціночної діяльності з експертної грошової оцінки земельної ділянки;

3) ОВДП – облігації внутрішньої державної позики України;

4) ОЗДП – облігації зовнішньої державної позики України;

5) прийнятні активи – активи, що приймаються страховиком для розрахунку регулятивного капіталу відповідно до вимог Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201 (далі – Положення щодо забезпечення платоспроможності страховика);

6) СОД – суб'єкт оціночної діяльності.

Термін “нерухоме майно” вживається в значенні, визначеному в Положенні щодо забезпечення платоспроможності страховика.

Термін “ринкова вартість” вживається в значенні, визначеному в Національному стандарті № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”,

затвердженому постановою Кабінету міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440 (зі змінами).

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються в значеннях, визначених законодавством України з питань регулювання ринків фінансових послуг, ринків капіталу та організованих товарних ринків та оціночної діяльності.

3. Це Положення визначає методику оцінки активів та зобов'язань страховика, які відповідно до Положення щодо забезпечення платоспроможності страховика включаються до розрахунку регулятивного капіталу страховика.

Вимоги цього Положення не застосовуються до:

1) оцінки технічних резервів страховика;

2) складання страховиком фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

4. Страховик для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика, встановленого Положенням щодо забезпечення платоспроможності страховика, застосовує до об'єктів нерухомого майна, а також ОВДП та ОЗДП, що є прийнятними активами, оцінку, здійснену відповідно до вимог, визначених у цьому Положенні.

Оцінка інших прийнятних активів та зобов'язань страховика для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика, встановленого Положенням щодо забезпечення платоспроможності страховика, здійснюється страховиком згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, оприлюдненими державною мовою на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

5. Страховик з метою розрахунку регулятивного капіталу страховика здійснює оцінку об'єктів нерухомого майна, що є прийнятними активами, окремо за кожним об'єктом нерухомого майна за правилами, визначеними в пунктах 6–10 цього Положення, незалежно від моделі оцінки, що застосовується страховиком для складання фінансової звітності.

6. Страховик зобов'язаний на дату розрахунку регулятивного капіталу страховика застосовувати до об'єктів нерухомого майна, що є прийнятними активами, вартість для розрахунку регулятивного капіталу, що дорівнює ринковій вартості таких об'єктів нерухомого майна, визначеній у звіті СОД.

7. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу об'єкта нерухомого майна, що є прийнятним активом, визначена відповідно до вимог пункту 6 цього Положення, застосовується страховиком з метою розрахунку регулятивного капіталу страховика за одночасного дотримання таких умов:

1) наявності чинного сертифіката СОД, яким складено звіт СОД щодо визначення ринкової вартості об'єкта нерухомого майна, за спеціалізацією "Оцінка нерухомих речей (нерухомого майна, нерухомості), у тому числі земельних ділянок, та майнових прав на них";

2) звіт СОД повинен бути чинним на дату розрахунку регулятивного капіталу (якщо звіт СОД містить строк його дії);

3) строк від дати оцінки об'єкта нерухомості, зазначеної у звіті СОД, до дати розрахунку регулятивного капіталу страховика не повинен перевищувати одного року.

8. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу об'єкта нерухомого майна, що є прийнятним активом, приймається такою, що дорівнює нулю, якщо:

1) для об'єктів нерухомого майна, крім земельних ділянок: наявна рецензія звіту про оцінку майна, здійснена Фондом державного майна України на запит Національного банку України (далі – Національний банк), яка класифікує звіт СОД за однією з таких ознак:

звіт неповною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті, після виправлення зазначених недоліків;

звіт не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та (або) непрофесійним і не може бути використаний;

2) для земельних ділянок – наявна рецензія звіту про експертну грошову оцінку земельної ділянки, здійснена на запит Національного банку відповідно до законодавства України з питань регулювання оціночної діяльності, з висновком про невідповідність звіту СОД вимогам нормативно-правових актів з оцінки, включаючи висновок про недостовірність оцінки земельної ділянки;

3) оцінка вартості для розрахунку регулятивного капіталу об'єкта нерухомого майна, що є прийнятним активом, не відповідає вимогам, встановленим у пунктах 6, 7 цього Положення.

9. Страховик має право застосовувати до об'єктів нерухомого майна, що є прийнятними активами, вартість для розрахунку регулятивного капіталу, визначену у звіті СОД, який складений іншим СОД після дати підписання рецензії, визначеної в підпунктах 1, 2 пункту 8 цього Положення, з дотриманням вимог, встановлених у пункті 7 цього Положення, з дати підписання такого звіту СОД.

10. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу об'єктів нерухомого майна, що є прийнятними активами, приймається такою, що дорівнює нулю, протягом періоду:

1) з дати підписання рецензії, визначеної в підпунктах 1, 2 пункту 8 цього Положення, до дати підписання звіту СОД, зазначеного в пункті 9 цього Положення;

2) 12 місяців з дати підписання рецензії, зазначеної в підпунктах 1, 2 пункту 8 цього Положення, на звіт СОД, складений іншим СОД відповідно до пункту 9 цього Положення.

11. Страховик з метою розрахунку регулятивного капіталу страховика здійснює оцінку ОВДП та ОЗДП, що є прийнятними активами, за кожним окремим їх випуском за правилами, визначеними в пунктах 12–16 цього Положення, незалежно від моделі оцінки, що застосовується страховиком для складання фінансової звітності.

12. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу ОВДП, що є прийнятними активами, з метою розрахунку регулятивного капіталу страховика визначається:

1) для ОВДП, номінованих у гривні (далі – гривневі ОВДП), відповідно до інформації про справедливу вартість гривневих ОВДП на дату розрахунку регулятивного капіталу, розміщеної Національним банком на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку;

2) для ОВДП, номінованих в іноземній валюті (далі – валютні ОВДП), відповідно до інформації про справедливу вартість валютних ОВДП, визначену у відповідній валюті на дату розрахунку регулятивного капіталу, розміщеної Національним банком на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, у гривневому еквіваленті за офіційним курсом гривні до відповідної іноземної валюти на дату розрахунку регулятивного капіталу.

13. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу ОЗДП, що є прийнятними активами, визначається за даними, отриманими страховиком з таких джерел інформації у порядку зниження їх пріоритету:

1) агенції фінансової інформації (включаючи Bloomberg, Refinitiv);

2) фондові біржі, які здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку відповідно до ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) на провадження професійної діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами або входять до переліку іноземних регульованих ринків, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, для допуску їх до обігу на території України, затвердженого НКЦПФР;

3) сайт офіційного Інтернет-представництва Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України, загальнодоступна інформаційна база даних НКЦПФР про ринок цінних паперів;

4) торговці цінними паперами, які здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку відповідно до ліцензії НКЦПФР на провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, або іноземні учасники фондового ринку, авторизовані уповноваженим органом країни реєстрації, за винятком реєстрації в державі (юрисдикції), яка:

внесена до переліку держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон; здійснює збройну агресію проти України.

14. Страховик для виконання вимог пункту 13 цього Положення застосовує дані з джерела інформації нижчого пріоритету, якщо джерело інформації вищого пріоритету не містить даних на дату, яка збігається з датою розрахунку регулятивного капіталу страховика або є останнім робочим днем, що передує даті розрахунку регулятивного капіталу страховика.

15. Страховик зобов'язаний для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика зберігати інформацію в електронному або паперовому вигляді про визначену на дату розрахунку вартість для розрахунку регулятивного капіталу ОЗДП із зазначенням джерел її визначення протягом строку, встановленого

законодавством України та/або внутрішніми документами страховика, а також на вимогу Національного банку надати таку інформацію.

16. Вартість для розрахунку регулятивного капіталу ОВДП та ОЗДП, яка визначається без дотримання вимог, встановлених у пунктах 12–14 цього Положення, для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика приймається такою, що дорівнює нулю.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
21 червня 2024 року № 71

Зміни до Положення про встановлення вимог щодо забезпечення
платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика

1. У главі 3 розділу I:

1) у заголовку слова “цього Положення” замінити словами “до платоспроможності”;

2) у пункті 6:

абзац перший після слова “Положення” доповнити словами “, а також нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“3) контроль за відповідністю оцінки вартості активів і зобов’язань страховика, крім оцінки технічних резервів, які включаються до розрахунку регулятивного капіталу страховика відповідно до цього Положення, вимогам нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика.”;

3) пункт 7 після слова “Положення” доповнити словами “та нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика”;

4) у пункті 8:

пункт після слова “Положення” доповнити словами “, а також перевірки оцінки вартості прийнятних активів для розрахунку регулятивного капіталу вимогам нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика”;

слова “у межах процедур, визначених нормативно-правовими актами” замінити словами “відповідно до положень нормативно-правових актів”;

5) у пункті 9 слова “у межах процедур, визначених нормативно-правовими актами” замінити словами “вимогам цього Положення, а також оцінки вартості прийнятних активів для розрахунку регулятивного капіталу вимогам нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики

оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика відповідно до положень нормативно-правових актів”.

2. У розділі II:

1) у главі 4:

у підпункті 3 пункту 11:

абзац перший замінити трьома новими абзацами такого змісту:

“3) нерозподілений прибуток минулих років, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика, достовірність та повнота якої підтверджені згідно з аудиторським звітом щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності страховика, складеним суб'єктом аудиторської діяльності, що має право здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, який містить немодифіковану думку такого суб'єкта аудиторської діяльності, та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності страховика після:

вирахування дивідендів, які мають бути виплачені;

іншого розподілу такого нерозподіленого прибутку, здійсненого після звітної дати, на яку була складена така фінансова звітність, включаючи направлення такого нерозподіленого прибутку на збільшення статутного капіталу страховика, резервів та фондів страховика.”.

У зв'язку з цим абзац другий уважати відповідно абзацом четвертим;

главу після пункту 11 доповнити двома новими пунктами 11¹, 11² такого змісту:

“11¹. Страховик з метою застосування вимог до складових регулятивного капіталу, зазначених в абзаці першому підпункту 3, абзаці тринадцятому пункту 11 глави 4 розділу II цього Положення, ураховує думку суб'єкта аудиторської діяльності, що має право здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, зазначену в аудиторському звіті такого суб'єкта аудиторської діяльності щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності страховика, з дати, на яку була складена така фінансова звітність.

11². Страховик, якщо суб'єктом (суб'єктами) аудиторської діяльності, що має (мають) право здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, складено інший аудиторський звіт щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності страховика, ураховує думку суб'єкта аудиторської діяльності, зазначену в останньому аудиторському звіті суб'єкта аудиторської діяльності щодо проведення обов'язкового аудиту такої фінансової звітності страховика.”;

абзац перший підпункту 1 пункту 13 викласти в такій редакції:

“1) непокритий збиток минулих років, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності страховика.”;
підпункт 3 пункту 14 викласти в такій редакції:

“3) прибуток поточного та звітного років, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності страховика за відповідний період, а саме:

прибуток поточного року, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика за проміжні звітні періоди цього року та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності;

прибуток звітного року, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика за річний звітний період попереднього року, щодо якої відповідно до вимог законодавства України з питань аудиту не здійснювався обов'язковий аудит або у страховика немає аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності страховика, оскільки процес здійснення такого обов'язкового аудиту не завершено, та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності.”;

пункт 16 викласти в такій редакції:

“16. Регулятивний капітал другого рівня, визначений відповідно до вимог пунктів 14, 15 глави 4 розділу II цього Положення, зменшується на збиток звітного та поточного років, розмір якого зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності страховика за відповідний період, а саме:

1) збиток поточного року, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика за проміжні звітні періоди цього року та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності;

2) збиток звітного року, розмір якого визначається за даними звіту про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика за річний звітний період попереднього року, щодо якої відповідно до вимог законодавства України з питань аудиту не здійснювався обов'язковий аудит або у страховика немає аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності страховика, оскільки процес здійснення такого обов'язкового аудиту не завершено, та зазначений у складі власного капіталу в регуляторній звітності.

Регулятивний капітал другого рівня після зменшення регулятивного капіталу першого рівня згідно з підпунктом 2 пункту 13 глави 4 розділу II цього Положення вважається таким, що дорівнює нулю, якщо отримане значення є від'ємним.”;

у пункті 21:

абзац перший викласти в такій редакції:

“21. Страховик коригує розмір регулятивного капіталу першого рівня, регулятивного капіталу другого рівня та/або регулятивного капіталу третього рівня таким чином:”;

пункт доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

“3) регулятивний капітал першого рівня, регулятивний капітал другого рівня, скориговані відповідно до підпунктів 1, 2 пункту 21 глави 4 розділу II цього Положення, вважаються такими, що дорівнюють нулю, якщо отримане значення регулятивного капіталу відповідного рівня є від’ємним;

4) регулятивний капітал першого рівня, регулятивний капітал другого рівня та регулятивний капітал третього рівня вважаються такими, що дорівнюють нулю, якщо надлишок прийнятних активів для цілей розрахунку регулятивного капіталу над зобов’язаннями страховика відповідно до пункту 20 глави 4 розділу II цього Положення дорівнює нулю.”;

2) абзац перший пункту 27 глави 5 викласти в такій редакції:

“27. Страховик здійснює оцінку активів та зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу, крім оцінки технічних резервів, згідно з вимогами нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика.”;

3) у главі 6:

абзаци другий – п’ятий підпункту 1 пункту 36 викласти в такій редакції:

«“Baa1” [Moody’s Investors Service (США)];

“BBB+” [Standard & Poor’s (США)];

“BBB+” [Fitch Ratings (Великобританія)];

“B++” [A.M. Best (США)].»;

у пункті 43:

у підпункті 6 слова “класами страхування” замінити словами “лініями бізнесу, що визначаються відповідно до нормативно-правового акта Національного банку щодо порядку формування страховиками технічних резервів”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“10) активи, оцінка яких (крім оцінки технічних резервів) здійснена в порядку, що не відповідає вимогам нормативно-правового акта Національного банку з питань визначення методики оцінки активів і зобов’язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика.”.

3. У рядках 12, 13 колонки 2 таблиці додатка 1 слово “розміщення” замінити словами “розрахунку регулятивного капіталу до дати погашення”.

4. У пункті 1 додатка 3:

1) у підпункті 1:

в абзацах п'ятому, шостому слова “визначається як більша з таких величин:” виключити;

абзац восьмий після слів та цифр “не може бути менше ніж 0,5” доповнити словами та цифрами “та більше ніж 1 (якщо $ZB_{\text{брутто}} = 0$, к_{ге} приймає значення 1)”;

абзаци дванадцятий, сімнадцятий після слів “розмір страхової виплати” доповнити словами “/ страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини”;

2) абзаци восьмий, дев'ятий підпункту 2 після слів “розмір страхової виплати” доповнити словами “/ страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини”;

3) абзаци третій, п'ятий підпункту 3 після слів “розмір страхової виплати” доповнити словами “/ страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини”.